

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-HOLLAND**VERZONDEN 07 SEP. 2022**

Betreft : WnbG besluit
Zaaknummer : OD.363482
Aanvrager : Stichting Waternet
Locatie : Natura 2000-gebieden 'Botshol', 'Kennemerland-Zuid', 'Naardermeer'
en 'Oostelijke Vechtplassen'

A. Besluit

1. Onderwerp aanvraag
2. Besluit
3. Procedure
4. Zienswijze
5. Wijzigingen t.o.v. ontwerpbesluit

B. Voorschriften**C. Overwegingen**

1. Wettelijk kader
2. Inhoudelijke beoordeling aanvraag
3. Conclusie

D. Samenhangende besluiten**E. Kennisgeving****A. BESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-HOLLAND****A.1 Onderwerp aanvraag**

Waternet en PWN zijn verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening in Noord-Holland. Vanwege de toename van het gebruik van drinkwater voldoet binnen nu en enkele jaren de huidige productiecapaciteit niet meer. Grootschalige uitbreidingen zijn derhalve noodzakelijk. Waternet en PWN werken samen aan een duurzame drinkwatervoorziening met zo min mogelijk schade, dan wel een verbetering voor de ecologische waarden van de drinkwatergebieden. Waternet is hierbij verantwoordelijk voor de drinkwaterproductie van Amsterdam, waarbij drinkwater wordt gewonnen in de Amsterdamse waterleidingduinen en op Loederveen. Voor de winning van het drinkwater wordt het bodemonderzoek tot grote diepte uitgevoerd. Hiervoor zijn drie redenen, zijnde 1) dat drinkwaterwinning zo min mogelijk effect moet hebben op de freatische grondwaterstoringen en het oppervlaktewater, 2) de diepere lagen over het algemeen bronnen zijn die nog vrij zijn van verontreinigingen waardoor een goede kwaliteit van het grondwater beter gegarandeerd is en 3) de diepe bodemopbouw en de aanwezigheid van zoet water mede de effectiviteit van waterwinning en de effecten op de omgeving bepalen.

Waternet en PWN zijn derhalve voornemens om geofysisch grondonderzoek uit te voeren binnen de Natura 2000-gebieden 'Botshol', 'Kennemerland-Zuid', 'Naardermeer' en 'Oostelijke Vechtplassen'. Bij het geofysisch onderzoek wordt gekeken naar de bodemopbouw (zand, klei en veen) en de ligging van grondwater-voerende (zandpakketten) en de waterkwaliteit (zoet brak en zout). Hierbij wordt niet daadwerkelijk de bodem ingegaan. Door het geofysisch onderzoek wordt er meer inzicht verkregen in de verschillende watervoerende pakketten, stroomrichtingen en bodemopbouw van het gebied. Hierdoor kan beter onderbouwd worden waar en hoe het beste drinkwater gewonnen kan worden. Daarnaast geeft het onderzoek veel inzicht in het totale systeem en kunnen ook de consequenties van andere factoren zoals landbouw en natuur inzichtelijker gemaakt worden.

Waternet is voornemens om onderzoek te doen via Elektromagnetische techniek. Hierbij wordt met een meetinstrument (Timedomain ElectroMagnetic, TEM) welke onder een helikopter hangt over het gebied gevlogen. Hierbij kan tot op meer dan 100 meter diepte vlakdekkend en nauwkeurig de grondsoorten en waterkwaliteit inzichtelijk worden gemaakt. Daarnaast brengt een radar in kaart of de watervoerende lagen zoet, zout of brak water bevatten.

De vluchten zullen plaatsvinden in september 2022. Er is gekozen voor september, omdat dit (grotendeels) buiten het kwetsbare broedseizoen en de voortplantingsseizoenen is, maar voorafgaande aan de aankomst van de meeste wintergasten. Derhalve is september de minst kwetsbare periode. De metingen duren per deelgebied 3-5 dagen. Voorafgaande aan de vluchten zal het frame opgebouwd worden en zal een testvlucht uitgevoerd worden. Dit zal plaatsvinden buiten de Natura 2000-gebieden. Er wordt gevlogen in raaien, welke minimaal 75 meter uit elkaar liggen. De breedte tussen de raaien wordt bepaald door het vereiste detailniveau van de metingen. De raaien zijn minimaal 1 kilometer lang, waarbij er aan het eind van de raai gedraaid zal worden naar de volgende raai. De raaien worden in het veld bepaald, waarbij rekening gehouden kan worden met onder andere bebouwing en clusters van vogels. Er wordt gevlogen met een snelheid van 70 – 110 km/uur. Er wordt gevlogen op circa 75 meter boven maaiveld, de meetring hangt circa 40 meter onder de helikopter. Per tankbeurt zal circa 200 kilometer gevlogen worden, wat circa 2,5 uur zal duren (inclusief van en naar de landingsplaats). De vluchten zullen plaatsvinden onder begeleiding van een ecologisch deskundige.

Het plangebied is onderverdeeld in twee delen, west en oost. Het deelgebied west bestaat uit natuurlijk gevormde duinen. In deelgebied west ligt het Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid'. In deelgebied west wordt gevlogen met een onderlinge raaiafstand van 200 meter. Het deelgebied en de indicatieve vluchtlijnen zijn weergegeven in bijlage 1 bij dit besluit. Het deelgebied oost betreft een veengebied met diverse veenplassen. In deelgebied oost liggen de Natura 2000-gebieden 'Botshol', 'Naardermeer' en 'Oostelijke Vechtplassen'. De onderlinge raaiafstand verschilt per locatie. In deelgebied A, B en C is de raaiafstand 75 meter, in deelgebied D 100 meter, in deelgebied E en F 150 meter, in deelgebied I 250 meter, in deelgebied G, H, J1, J2, K, L en M 500 meter en in deelgebied N 2000 meter. Het Natura 2000-gebied 'Botshol' ligt in deelgebied N, waardoor de onderlinge raaiafstanden circa 2 kilometer zijn. Boven het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' wordt met een raaiafstand van 500 meter gevlogen. De raaiafstand in het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' is plaatselijk het kleinst, met een afstand van circa 75 meter. Gebied oost, de deelgebieden en de indicatieve vluchtlijnen zijn weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit.

Op 16 augustus 2022 heeft Waternet aangegeven de aanvraag te willen wijzigen. . Op 23 augustus 2022 hebben zij aanvullingen ingediend. Het project is op de volgende drie punten aangepast:

- De start- landingslocatie op het Vliegveld Hilversum is verplaatst naar locatie Horstermeer (zie locatie in bijlage 5).
- In deelgebied Oost vinden is ruimte nodig voor meer starts en landingen. Dit wordt vergroot naar 14. Het totaal aantal vliegreizen/kilometers wijzigt niet
- Het maximaal aantal dagen waarom gevlogen wordt in deelgebied Oost wijzigt van maximaal 4 naar maximaal 7. Het totaal aantal vliegreizen/kilometers wijzigt niet.

Waternet heeft verzocht het definitief besluit op deze punten te wijzigen. Waternet heeft een ecologische onderbouwing over de eventuele effecten van de wijzigingen aangeleverd.

A.2 Besluit

Wij verlenen aan Waternet een vergunning op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb voor het vliegen met een helikopter voor de uitvoering van geofysisch onderzoek ten behoeve van de drinkwatervoorziening in de Natura 2000-gebieden 'Botshol', 'Kennemerland-Zuid', 'Naardermeer' en 'Oostelijke Vechtplassen'. De beschrijving van het project in de aanvraag en eventuele bijlagen maken onderdeel uit van deze vergunning.

A.3 Procedure

Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

De aanvraag wordt behandeld met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Deze aanvraag is door ons ontvangen op 27 januari 2022 en geregistreerd onder kenmerk OD.363482. De ontvangst van deze aanvraag is door ons bevestigd bij e-mail van 1 februari 2022. Op 2 maart 2022 hebben wij verzoeken om aanvullende gegevens verstuurd en de behandelingstermijn opgeschort. De gevraagde gegevens zijn ingediend op 11 mei 2022, 1 juni 2022, 15 juni 2022 en 28 juni 2022.

Van 7 juli 2022 tot 18 augustus 2022 heeft het ontwerpbesluit ter inzage gelegen.

Op 16 augustus 2022 heeft Waternet aangegeven de aanvraag te willen wijzigen. Op 23 augustus 2022 hebben zij aanvullingen ingediend. Waternet heeft verzocht het definitief besluit op deze punten te wijzigen. De wijzigingen zijn beschreven onder het kopje A.5 Wijzigingen ten opzichte van ontwerpbesluit.

A.4 Zienswijze

Gedurende de periode van terinzagelegging van het ontwerp van dit besluit hebben belanghebbenden schriftelijk of mondeling zienswijzen over het besluit naar voren kunnen brengen.

Er zijn geen zienswijzen binnengekomen.

A.5 Wijzigingen ten opzichte van ontwerpbesluit

Waternet heeft aangegeven dat de landingsplek in deelgebied Oost is verplaatst van het Vliegveld Hilversum naar een nieuwe locatie Horstermeer omdat de locatie op Vliegveld Hilversum onverwachts niet beschikbaar is. De nieuwe locatie ligt buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. Waternet heeft in het aangeleverde document 'Zienswijze ontwerpbesluit Natura 2000 OVP en AWD' van 23 augustus 2022 inzichtelijk gemaakt dat deze nieuwe locatie geen extra verstoring oplevert voor de Natura 2000-gebieden. De overwegingen welke zien op verstoring hoeven derhalve niet te worden aangepast. De nieuwe locatie heeft als voordeel dat door de meer centrale ligging er minder vliegreuten en kilometers afgelegd hoeven te worden. Om de verplaatsing mogelijk te maken is voorschrift 13 aangepast en is bijlage 5 toegevoegd.

Daarnaast vinden er mogelijk meer vluchten plaats vanuit locatie Oost. De aangepaste locatie en het vaker stijgen en landen heeft invloed op de stikstofemissie. Dit is door Waternet inzichtelijk gemaakt in de AERIUS-berekening met kenmerk RcWNahGfbbWt, d.d. 16 augustus 2022. Hieruit bleek dat de wijziging niet leidt tot stikstofdepositie op stikstofgevoelig habitat. De tekst onder het kopje 'Effecten door stikstofdepositie' is aangepast.

Als laatste is gebleken dat, door een beperking in het aantal vluchtbewegingen vanuit de ontheffing Wet luchtvaart (TUG), er mogelijk 7 dagen (vijf dagen vluchten en 2 dagen testen) wordt gevlogen bij locatie Oost. Deze extra dagen leiden niet tot andere conclusies wat betreft verstoring van de doelsoorten, aangezien de hoeveelheid kilometers en het aantal vliegreuten over het Natura 2000-gebied gelijk blijft. Het besluit is desalniettemin aangepast op het maximaal aantal dagen dat wordt gevlogen in deelgebied Oost.

B. VOORSCHRIFTEN EN BEPERKINGEN

Wij verbinden aan deze vergunning de volgende voorschriften en beperkingen.

Algemene voorschriften

1. U als vergunninghouder dient ervoor zorg te dragen dat aan alle binnen de vergunde werkzaamheden werkzame personen, waaronder het personeel van derden, een toereikende schriftelijke instructie is verstrekt die is gericht op het voorkomen en uitsluiten van handelingen die tot gevolg (kunnen) hebben dat de aan de vergunning verbonden voorschriften niet worden nageleefd.
2. De start van de vluchten, inclusief de voorbereidende werkzaamheden, dient u minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan de vluchten te melden bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De melding dient plaats te vinden via het digitale meldingsformulier op de website van de OD NHN: www.odnhn.nl/Wet_natuurbescherming/Gebiedsbescherming/Meldingsformulier_start_werkzaamheden_gebieden. Bij deze melding dient u een globale planning mee te leveren.

Specifieke voorschriften

3. De vluchten dienen plaats te vinden in september 2022.
4. De vluchten dienen plaats te vinden tijdens de daglichtperiode.
5. Binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden dient niet te worden geland of opgestegen.
6. De opbouw van de meetinstrumenten en het testen van de meetinstrumenten voorafgaande aan de vluchten dient buiten de Natura 2000-gebieden uitgevoerd te worden.

7. De vluchten dienen plaats te vinden onder ecologische begeleiding¹.
8. Binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebied 'Naardermeer' en 'Oostelijke Vechtplassen' dient vliegen over of nabij grote groepen van de aangewezen vogelsoorten te worden vermeden. Hierbij dient een afstand van minimaal 1 kilometer van deze groepen te worden aangehouden.
9. Bij de planning van de helikoptervluchten dient rekening te worden gehouden met de raaiafstand. Zodoende dienen de vluchten eerst uitgevoerd te worden op locaties waar de raaiafstand groot (500 meter of meer) is. De opgedane kennis dient te worden toegepast op de locaties waar de raaiafstand kleiner is.

Voorschriften stikstof

10. De vluchten dienen plaats te vinden met een eurocopter AS 350 B3 met ARRIEL 2B engine of een helikopter met een lagere emissiefactor.
11. In locatie west dienen maximaal vijf vluchten (inclusief testen) uitgevoerd te worden. De start- en landingslocatie dient gelegen ten noorden van Leiduin op de locatie zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit.
12. In locatie west dient maximaal 12,5 uur gevlogen te worden.
13. In locatie oost dienen maximaal veertien vluchten (inclusief testen) uitgevoerd te worden. De start- en landingslocatie dient gelegen te zijn op de locatie 'Horstermeer', welke is weergegeven in bijlage 5 bij dit besluit.
14. Over de locatie oost dient maximaal 17,5 uur gevlogen te worden.
15. De vluchten en de start- en landingen dienen te worden bijgehouden in een logboek. Dit logboek dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders en/of opsporingsambtenaren.

Wij wijzen u erop dat als u werkzaamheden niet conform de aanvraag uitvoert u mogelijk in overtreding bent van de Wnb. Wij kunnen dan door middel van de oplegging van een last onder dwangsom dan wel door middel van bestuursdwang de met de wet strijdige situatie beëindigen. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Wnb bepaalde (dit zijn de bestuursrechtelijke sancties). Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

C. OVERWEGINGEN

C.1 Wettelijk kader

Bevoegdheid tot vergunningverlening

Op grond van artikel 1.3, eerste lid Wnb, in samenhang met artikel 2.7, tweede lid Wnb zijn Gedeputeerde Staten van de provincie met betrekking tot projecten of handelingen, tenzij anders bepaald, waar het project of de handeling wordt gerealiseerd, onderscheidenlijk verricht, het bevoegd gezag ten aanzien van de beoordeling van een aanvraag om vergunning als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid Wnb. In uitzondering hierop is de Minister van LNV bevoegd om te besluiten op een vergunningaanvraag die betrekking heeft op handelingen die zijn opgenomen in artikel 1.3 Besluit natuurbescherming. Omdat de door u aangevraagde vergunning geen betrekking heeft op een zodanige activiteit, is ons College het bevoegd gezag voor de beslissing op de aanvraag.

Beoordeling aanvraag

Op grond van artikel 2.7, tweede lid Wnb is een vergunning vereist voor het uitvoeren van projecten die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. Zodanige projecten zijn in ieder geval projecten die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

¹ onder een deskundige wordt verstaan een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of - bescherming

Instemming

Het Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid' ligt deels in de provincie Zuid-Holland. Het Natura 2000-gebied 'Botshol' ligt geheel in de provincie Utrecht. Het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' ligt deels in de provincie Utrecht. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 1.3, derde lid Wnb is dit besluit tot stand gekomen in overeenstemming met de provincies Utrecht en Zuid-Holland.

Beschermde gebieden

De aanvraag heeft betrekking op de Natura 2000-gebieden 'Botshol', 'Kennemerland-Zuid', 'Naardermeer' en 'Oostelijke Vechtplassen'.

De Natura 2000-gebieden 'Botshol' en 'Kennemerland-Zuid' zijn enkel aangewezen onder de habitatrichtlijn. De Natura 2000-gebieden 'Oostelijke Vechtplassen' en 'Naardermeer' zijn aangewezen onder de habitatrichtlijn en de vogelrichtlijn.

Natuurlijke kenmerken van het gebied

Voor een omschrijving van de doelen en hun staat van instandhouding wordt verwezen naar de gebiedendatabase (www.natura2000.nl/gebieden/noord-holland).

C.2 Inhoudelijke beoordeling aanvraag

De beoordeling van de aanvraag en de bijbehorende belangenafweging vindt plaats in twee stappen:

1. identificeren mogelijke negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden;
2. toets aan de instandhoudingsdoelstellingen;
3. cumulatieve effecten;
4. maatregelen die eventuele schade beperken.

Voor de beoordeling van de aanvraag hebben wij gebruik gemaakt van de bij de vergunningaanvraag ingediende documenten:

- Aanvraagformulier vergunning gebiedsbescherming, d.d. 28 januari 2022;
- Ondertekend Handtekeningformulier, d.d. 6 mei 2022;
- Machtiging PWN, d.d. 27 januari 2022;
- Passende beoordeling Natura 2000, geofysisch onderzoek AWD en omgeving Loederveen/Horstermeer t.b.v. drinkwaterwinning en natuurbehoud, Waternet, d.d. 27 januari 2022;
- Memo Aanvullende gegevens vergunningaanvraag OD 363 482, Waternet, d.d. 11 mei 2022;
- Inzet helikopter tbv geofysisch onderzoek AWD en omgeving Loederveen/Horstermeer, Onderzoek stikstofdepositie locatie oost, Peutz, d.d. 11 mei 2022;
- Inzet helikopter tbv geofysisch onderzoek AWD en omgeving Loederveen/Horstermeer, Onderzoek stikstofdepositie locatie west, Peutz, d.d. 31 mei 2022;
- E-mail 'Aanvullingen Aeries t.b.v. OD kenmerk: 363482', d.d. 28 juni 2022;
- AERIUS-berekening met kenmerk RSxpwtcmwhR3, d.d. 9 mei 2022;
- AERIUS-berekening met kenmerk RoMt9rNbBYxq, d.d. 27 juni 2022;
- AERIUS-berekening met kenmerk S1fkhFocUCdu, d.d. 22 juni 2022;
- AERIUS-berekening met kenmerk RNmJhZRNrqT, d.d. 27 juni 2022.

Daarnaast hebben wij gebruik gemaakt van de bij de zienswijze ingediende documenten:

- Zienswijze ontwerpbesluit Natura 2000 OVP en AWD, d.d. 23 augustus 2022;
- AERIUS-berekening met kenmerk RcWNahGfbbWt, d.d. 16 augustus 2022.

Daarnaast hebben wij ook gebruik gemaakt van de volgende informatiebronnen:

- Profielendocumenten (Min LNV, 2008)
- Definitieve aanwijzingsbesluit van het natuurgebied (Min E&L)

1. Identificeren mogelijke negatieve effecten.

Binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden vinden geen stijgende of landende bewegingen plaats. De vluchten vinden plaats boven het Natura 2000-gebied, waarbij er niet wordt gestegen of geland binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Er wordt gevlogen boven het Natura 2000-gebied, waarbij eventuele obstakels worden gemeden door er omheen te vliegen of hoger te vliegen. Directe aantasting van het Natura 2000-gebied wordt derhalve voorkomen. Mogelijke negatieve effecten beperken zich derhalve tot effecten door verstoring door het vliegen en stikstofdepositie.

2. Toets aan de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden.

Passende beoordeling

Wanneer een project niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kan hebben voor het desbetreffende gebied, dient de initiatiefnemer op grond van artikel 2.8, eerste lid Wnb passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied op te stellen. Voor de helikoptervluchten is een passende beoordeling opgesteld.

Beheerplan

Voor elk Natura 2000-gebied moet een beheerplan worden opgesteld. Het beheerplan bevat gedetailleerde informatie over de aanwezigheid van natuurwaarden, de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en de instandhoudingsmaatregelen die daartoe getroffen dienen te worden. Het beheerplan beschrijft daarnaast welke handelingen en ontwikkelingen het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

Voor de Natura 2000-gebieden 'Botshol', 'Kennemerland-Zuid' en 'Naardermeer' zijn de beheerplannen inmiddels vastgesteld. Wij hebben de beheerplannen bij deze aanvraag betrokken. Voor het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' is nog geen beheerplan vastgesteld. Wij hebben het ontwerpbeheerplan wel als informatiebron gebruikt bij het beoordelen van deze vergunningaanvraag.

In het beheerplan van het Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid' is opgenomen dat inspectie van zeer belangrijke infrastructuur per helikopter is vrijgesteld van vergunningplicht. Echter, past het beoogde project niet onder deze beschrijving, waardoor de vrijstelling niet van toepassing is op het huidige project.

Natura 2000-gebied 'Botshol'

Effecten op habitatsoorten

Het Natura 2000-gebied 'Botshol' is aangewezen voor de habitatsoorten kleine modderkruiper en meervleermuis.

Directe aantasting van het leefgebied van de kleine modderkruiper vindt niet plaats, omdat er enkel over de Natura 2000-gebieden wordt gevlogen. De kleine modderkruiper is voornamelijk gevoelig voor geluid, trilling en optische verstoring onder water. Bij de vluchten wordt het water niet geroerd. Daarnaast vinden de vluchten plaats buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de kleine modderkruiper. Significante negatieve effecten op de kleine modderkruiper zijn op basis van het voorgaande uitgesloten.

Het Natura 2000-gebied wordt gebruikt als foerageergebied van de meervleermuis, welke overdag in de gebouwen in de wijde omgeving verblijven. De vluchten vinden plaats tijdens de daglichtperiode. Verstoring van de meervleermuis is derhalve uitgesloten.

Effecten op habitattypen

Het Natura 2000-gebied 'Botshol' is aangewezen voor diverse habitattypen. Aangezien het stijgen en landen buiten het Natura 2000-gebied plaatsvindt, is directe aantasting van de habitattypen uitgesloten. Negatieve effecten kunnen plaatsvinden wanneer typische soorten van de habitattypen worden verstoord door de helikoptervluchten. Hierbij kunnen voornamelijk vogels, zoogdieren, vissen, amfibieën en reptielen beïnvloed kunnen worden. De verstoring zal minimaal zijn, omdat de afstand tussen de raaien in het Natura 2000-gebied 'Botshol' met 2000 meter groot is. Gezien de hoogte van de vluchten en aangezien geen directe betreding plaatsvindt, worden effecten op flora, insecten en paddenstoelen op voorhand uitgesloten. Op basis van de effectenindicator zijn de habitattypen met name gevoelig voor optische verstoring.

Typische vogelsoorten voor de habitattypen aangewezen voor het Natura 2000-gebied 'Botshol' betreffen blauwborst, bosrietzanger, dodaars, houtsnip, kwartel, watersnip, zwarte stern en zwartkop. De vluchten vinden plaats in september. De broedzorg voor de typische vogelsoorten zal zodoende grotendeels afgerond zijn. De verstoring van eventuele vliegvlugge jongen zal beperkt zijn. Daarnaast kunnen deze tijdelijk uitwijken. Typische soorten betreffen verder de heikikker, poelkikker, dwergmuis, waterspitsmuis, ruisvoorn, snoek en zeelt. De watergebonden dieren zullen weinig invloed ondervinden door de vluchten, omdat het water niet wordt beroerd en er geen stijgende of landende bewegingen plaatsvinden binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Verstoring van de andere dieren zal beperkt zijn doordat het habitat niet wordt betreden.

Daarnaast vinden de vluchten plaats buiten de gevoelige voortplantings- en overwinteringsperiode van de heikikker, poelkikker en waterspitsmuis². Tevens is de verstoring slechts tijdelijk, de vluchten boven Botshol duren slechts één dag. Op basis van voorgaande wordt niet verwacht dat de vluchten dermate effecten hebben op de typische soorten, dat dit leidt tot een achteruitgang van de habitattypen.

Onder het kopje 'Effecten door stikstofdepositie' zullen wij separaat ingaan op de mogelijke effecten door stikstofdepositie.

Conclusie Natura 2000-gebied 'Botshol'

Het ontstaan van significant negatieve effecten op de voor het Natura 2000-gebied 'Botshol' geldende instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen en habitatsoorten als gevolg van de helikoptervluchten voor het geofysisch bodemonderzoek in september is gezien het voorgaande uitgesloten. Van belang hierbij is dat er geen betreding van het Natura 2000-gebied plaatsvindt en dat de vluchten plaatsvinden tijdens de daglichtperiode.

Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid'

Effecten op habitatsoorten

Het Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid' is aangewezen voor de habitatsoorten nauwe korfslak, kleine modderkruiper, meervleermuis en groenknolorchis.

De nauwe korfslak bevindt zich in de bodem of in strooisel. De soort is gevoelig voor trillingen. Bij de vluchten vindt geen betreding plaats. De vluchten vinden plaats op een hoogte van circa 75 meter en er vinden geen stijgende op landende bewegingen plaats binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied, waardoor trilling op de grond wordt geminimaliseerd. Derhalve zijn significant negatieve effecten op de nauwe korfslak uitgesloten.

Directe aantasting van het leefgebied van de kleine modderkruiper wordt voorkomen, omdat er enkel over de Natura 2000-gebieden wordt gevlogen. De kleine modderkruiper is voornamelijk gevoelig voor geluid, trilling en optische verstoring onder water. De vluchten vinden plaats buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de kleine modderkruiper. Significant negatieve effecten op de kleine modderkruiper zijn op basis van het voorgaande uitgesloten.

Het Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid' heeft een functie als overwinteringsgebied van de meervleermuis. De vluchten vinden plaats buiten de overwinteringsperiode van de meervleermuis. Daarnaast vinden de vluchten plaats tijdens de daglichtperiode, waardoor verstoring door licht wordt uitgesloten. Significant negatieve effecten op de meervleermuis zijn op basis van voorgaande uitgesloten.

Aangezien er geen betreding is van het Natura 2000-gebied, zijn negatieve effecten op de groenknolorchis op voorhand uitgesloten.

Effecten op habitattypen

Het Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid' is aangewezen voor diverse habitattypen. Aangezien het stijgen en landen buiten het Natura 2000-gebied plaatsvindt, is directe aantasting van de habitattypen uitgesloten. Negatieve effecten kunnen plaatsvinden wanneer typische soorten van de habitattypen worden verstoord door de vluchten. Hierbij kunnen voornamelijk vogels, zoogdieren, vissen, amfibieën en reptielen beïnvloed kunnen worden. Gezien de hoogte van de vluchten en aangezien geen directe betreding plaatsvindt, worden effecten op flora, insecten en paddenstoelen op voorhand uitgesloten. Op basis van de effectenindicator zijn de habitattypen met name gevoelig voor optische verstoring.

Typische vogelsoorten voor de habitattypen aangewezen voor het Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid' betreffen blauwborst, dodaars, eider, grote bonte specht, houtsnip, nachtegaal, paapje, sprinkhaanzanger, strandplevier, tapuit, velduil en wulp. De vluchten vinden plaats in september. De broedzorg voor de vogels zal grotendeels afgerond zijn. Daarnaast zijn de konijn en rugstreeppad typische soorten voor de habitattypen. De vluchten vinden plaats buiten de voortplantingsperiode van deze soorten^{3,4}. Daarnaast zijn deze soorten voornamelijk actief in de schemering, terwijl de vluchten plaatsvinden tijdens de daglichtperiode zonder gebruik te maken van verlichting. De verstoring is slechts tijdelijk, de vluchten vinden slechts enkele dagen plaats.

² Natuurkalender. Bron: <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2020/06/Natuurkalender%20voor%20overige%20soorten.pdf>

³ Natuurkalender. Bron: <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2020/06/Natuurkalender%20voor%20overige%20soorten.pdf>

⁴ Konijn, zoogdierverseniging, bron: <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/konijn>

De vluchten boven het Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid' duren 3-4 dagen. De verstoring is derhalve in tijd beperkt. Op basis van voorgaande wordt niet verwacht dat de vluchten dermate effecten hebben op de typische soorten, dat dit leidt tot een achteruitgang van de habitattypen.

Onder het kopje 'Effecten door stikstofdepositie' zullen wij separaat ingaan op de mogelijke effecten door stikstofdepositie.

Conclusie Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid'

Het ontstaan van significant negatieve effecten op de voor het Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid' geldende instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen en habitatsoorten als gevolg van de helikoptervluchten voor het geofysisch bodemonderzoek in september is gezien het voorgaande uitgesloten. Van belang hierbij is dat er geen betreding van het Natura 2000-gebied plaatsvindt en dat de vluchten plaatsvinden tijdens de daglichtperiode.

Natura 2000-gebied 'Naardermeer'

Effecten op habitatsoorten

Het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' is aangewezen voor de zeggekorfslak, gestreepte waterroofkever, bittervoorn, kleine modderkruiper, groenknolorchis en platte schijfhoren.

Aangezien er geen betreding is van het Natura 2000-gebied, zijn negatieve effecten op de groenknolorchis op voorhand uitgesloten.

De gestreepte waterroofkever, bittervoorn, kleine modderkruiper en platte schijfhoren bevinden zich in het water. De soorten zijn derhalve voornamelijk gevoelig voor geluiden, trillingen en optische verstoring onder water. De helikoptervluchten vinden plaats op hoogte, waarbij er geen stijgende of landende bewegingen plaatsvinden binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Het wateroppervlakte wordt niet geroerd. De vluchten vinden daarnaast plaats buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de kleine modderkruiper en bittervoorn. Significant negatieve effecten op de gestreepte waterroofkever, bittervoorn, kleine modderkruiper en platte schijfhoren zijn op basis van voorgaande uitgesloten.

De zegge-korfslak wordt het meest aangetroffen op de bladeren van zeggen. De zegge-korfslak leeft van schimmels die parasiteren op de moerasplanten. Bij de vluchten vindt geen betreding van het leefgebied van de zegge-korfslak plaats. De vluchten vinden plaats op een hoogte van circa 75 meter en er vinden geen stijgende of landende bewegingen plaats binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied, waardoor trilling binnen het leefgebied van de zegge-korfslak wordt geminimaliseerd. Derhalve zijn significant negatieve effecten op de zegge-korfslak uitgesloten.

Op basis van bovenstaande zijn significant negatieve effecten op de voor het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' aangewezen habitatsoorten uitgesloten.

Effecten op habitattypen

Het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' is aangewezen voor diverse habitattypen. Aangezien het stijgen en landen buiten het Natura 2000-gebied plaatsvindt, is directe aantasting van de habitattypen uitgesloten. Op basis van de effectenindicator, is uitgesloten dat de habitattypen gevoelig zijn voor geluid en trilling, welke veroorzaakt kunnen worden door de vluchten. Wel zijn de habitattypen gevoelig voor optische verstoring. Optische verstoring kan bijvoorbeeld plaatsvinden voor de typische soorten van de habitattypen. Hierbij zullen voornamelijk vogels, zoogdieren, vissen, amfibieën en reptielen beïnvloed kunnen worden. Gezien de hoogte van de vluchten en aangezien geen directe betreding plaatsvindt, worden effecten op flora, insecten en paddenstoelen op voorhand uitgesloten.

Typische vogelsoorten van de aangewezen habitattypen betreffen dodaars, zwarte stern, watersnip, bosrietzanger, kwartel, blauwborst, houtsnip en matkop. De vluchten vinden plaats in september, waardoor de broedzorg voor de vogels zal grotendeels afgerond zijn. Typische fauna betreffen verder de heikikker, poelkikker, ruisvoorn, snoek, zeelt, dwergmuis en waterspitsmuis. Directe aantasting van de leefgebieden is uitgesloten. Voor de heikikker, poelkikker en waterspitsmuis geldt dat de vluchten plaatsvinden buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode⁵. Ook de wateren, waar de vissen in leven, worden niet beïnvloed door de vluchten. Op basis van voorgaande wordt niet verwacht dat de vluchten dermate effecten hebben op de typische soorten, dat dit leidt tot een achteruitgang van de habitattypen.

⁵ Natuurkalender. Bron: <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2020/06/Natuurkalender%20voor%20overige%20soorten.pdf>

Onder het kopje 'Effecten door stikstofdepositie' zullen wij separaat ingaan op de mogelijke effecten door stikstofdepositie.

Effecten op broedvogels

Het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' is aangewezen voor de broedvogels aalscholver, purperreiger, zwarte stern, snor en grote karekiet. De broedperioden van deze soorten zijn weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit.

De vluchten vinden plaats in september. Het broedseizoen van de grote karekiet en de snor is reeds afgelopen ten tijde van de vluchten. Het habitat van deze soorten wordt niet aangetast. Negatieve effecten op deze soorten zijn derhalve op voorhand uitgesloten.

De aalscholver en purperreiger kunnen ten tijde van de vluchten nog bezig zijn met de verzorging van vliegvlugge jongen. De zwarte stern kan ten tijde van de vluchten nog bezig zijn met de broed of verzorging van vliegvlugge jongen. De doelaantallen van de purperreiger worden gehaald, van de aalscholver en zwarte stern niet⁶. De aalscholver en purperreiger zijn ten tijde van de vluchten niet geheel aan het nest gebonden, aangezien de jongen reeds vliegvlug zijn. Derhalve kunnen de soorten ten tijde van de helikoptervluchten eventueel vluchten, er zijn veel uitwijkmogelijkheden binnen de Natura 2000-gebieden. De verstoring is hierbij van korte duur, de vluchten beperken zich tot twee (maximaal 7) dagen. Van de zwarte stern zijn in de periode 2017-2020 geen broedgevallen vastgesteld⁷. De zwarte stern leeft in kolonieverband. De helikoptervluchten worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Indien er nog zwarte sterns aan het broeden zijn, kunnen deze locaties derhalve worden ontweken.

Significant negatieve effecten zijn gezien het voorgaande uitgesloten.

Effecten op niet-broedvogels

Het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' is aangewezen voor de niet-broedvogels kolgans en grauwe gans. De kolgans is aangewezen voor het Naardermeer als trekvogel, waarbij het vooral een functie heeft als slaapplek in de winter. Voor de grauwe gans is het Naardermeer is een belangrijke slaapplek in de winter. Kolganzen zijn voornamelijk aanwezig van oktober tot en met maart⁸, waardoor de vluchten buiten de meest kritische periode plaatsvinden. De grauwe gans komt het hele jaar voor in Nederland, nu de vogel ook broedt in Nederland. De aanwijzing voor het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' geldt echter niet voor de overzomerende ganzen.

Om effecten op niet-broedvogels te voorkomen, worden clusters met pleisterende zomergasten en trek- en wintervogels gemeden. Hierbij wordt binnen 1 kilometer niet gevlogen. Daarnaast vinden de vluchten plaats onder begeleiding van twee ecologen, welke de verstoringseffecten controleren. Indien (mogelijke) ernstige verstoring wordt geconstateerd, bijvoorbeeld in de vorm van paniekreacties, worden het vliegen op deze locatie direct gestaakt. Mitigerende maatregelen betreffen het mijden van kwetsbare locaties, het vergroten van de raai afstand of het vervallen van deelgebieden. Op deze manier worden significant negatieve effecten op de aangewezen niet-broedvogelsoorten voorkomen.

Door de vluchten zo veel mogelijk buiten de kwetsbare periode van de niet-broedvogels uit te voeren, het vermijden van clusters met vogels en de ecologische begeleiding worden significant negatieve effecten op de voor het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' aanwezige niet-broedvogels uitgesloten.

Conclusie Natura 2000-gebied 'Naardermeer'

Het ontstaan van significant negatieve effecten op de voor het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' geldende instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen, habitatsoorten, broedvogelsoorten en niet-broedvogelsoorten als gevolg van de helikoptervluchten voor het geofysisch bodemonderzoek in september is gezien het voorgaande uitgesloten. Van belang hierbij is dat er geen betreding van het Natura 2000-gebied plaatsvindt, dat de vluchten onder begeleiding van een deskundige plaatsvinden en dat clusters van vogels worden vermeden.

⁶ Natura 2000-gebied Naardermeer, Netwerk Ecologische Monitoring (Sovon, RWS, CBS, provincies), bron: <https://stats.sovon.nl/stats/gebied/1000094>

⁷ Natura 2000-gebied Naardermeer, Netwerk Ecologische Monitoring (Sovon, RWS, CBS, provincies), bron: <https://stats.sovon.nl/stats/gebied/1000094>

⁸ Kolgans, Sovon, bron: <https://stats.sovon.nl/stats/soort/1590>

Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen'

Effecten op habitatsoorten

Het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' is aangewezen voor de habitatsoorten zeggekorfslak, gevlekte witsnuitlibel, gestreepte waterroofkever, bittervoorn, grote modderkruiper, kleine modderkruiper, rivierdonderpad, meervleermuis, noordse woelmuis, groenknolorchis en de platte schijfhoren.

Aangezien er geen betreding is van het Natura 2000-gebied, zijn negatieve effecten op de groenknolorchis op voorhand uitgesloten.

Het Natura 2000-gebied wordt gebruikt als foerageergebied van de meervleermuis. De helikoptervluchten vinden plaats tijdens de daglichtperiode. Verstoring van de meervleermuis is derhalve uitgesloten.

De gestreepte waterroofkever, bittervoorn, kleine modderkruiper, grote modderkruiper, rivierdonderpad en platte schijfhoren bevinden zich in het water. Aangezien september ook buiten de vliegtijd van de gevlekte witsnuitlibel valt⁹, bevindt ook de gevlekte witsnuitlibel zich in het water. De soorten zijn derhalve voornamelijk gevoelig voor geluiden, trillingen en optische verstoring onder water. De helikoptervluchten vinden plaats op hoogte, waarbij er geen stijgende of landende bewegingen plaatsvinden binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied. Het wateroppervlakte wordt niet geroerd. De vluchten vinden daarnaast plaats buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de kleine modderkruiper en bittervoorn. Significante negatieve effecten op de gestreepte waterroofkever, bittervoorn, kleine modderkruiper, grote modderkruiper, rivierdonderpad, platte schijfhoren en gevlekte witsnuitlibel zijn op basis van voorgaande uitgesloten.

De zeggekorfslak wordt het meest aangetroffen op de bladeren van zeggen. De zeggekorfslak leeft van schimmels die parasiteren op de moerasplanten. Bij de vluchten vindt geen betreding van het leefgebied van de zeggekorfslak plaats. De vluchten vinden plaats op een hoogte van circa 75 meter en er vinden geen stijgende of landende bewegingen plaats binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied, waardoor trilling binnen het leefgebied van de zeggekorfslak wordt geminimaliseerd. Derhalve zijn significante negatieve effecten op de zeggekorfslak uitgesloten.

De noordse woelmuis leeft in hoge vegetatie. Optische verstoring wordt derhalve geminimaliseerd. Tijdens de vluchten kunnen de soorten tijdelijk de schuilplaatsen in trekken. Aangezien er geen stijgingen en landingen plaatsvinden binnen het Natura 2000-gebied, zal er geen directe aantasting van het leefgebied plaatsvinden. Negatieve effecten op de noordse woelmuis zijn zodoende uitgesloten.

Effecten op habitattypen

Het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' is aangewezen voor diverse habitattypen. Aangezien het stijgen en landen buiten het Natura 2000-gebied plaatsvindt, is directe aantasting van de habitattypen uitgesloten. Op basis van de effectenindicator, is uitgesloten dat de habitattypen gevoelig zijn voor geluid en trilling, welke veroorzaakt kunnen worden door de vluchten. Wel zijn de habitattypen gevoelig voor optische verstoring. Optische verstoring kan bijvoorbeeld plaatsvinden voor de typische soorten van de habitattypen. Hierbij zullen voornamelijk vogels, zoogdieren, vissen, amfibieën en reptielen beïnvloed kunnen worden. Gezien de hoogte van de vluchten en aangezien geen directe betreding plaatsvindt, worden effecten op flora, insecten en paddenstoelen op voorhand uitgesloten.

Typische vogelsoorten van de aangewezen habitattypen betreffen zwarte stern, watersnip, bosrietzanger, blauwborst, houtsnip en matkop. De vluchten vinden plaats in september, waardoor de broedzorg voor de vogels zal grotendeels afgerond zijn. Typische fauna betreffen verder de ruisvoorn, snoek, zeelt, dwergmuis en waterspitsmuis. Directe aantasting van de leefgebieden is uitgesloten. Voor de waterspitsmuis geldt dat de vluchten plaatsvinden buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode¹⁰. Ook de wateren, waar de vissen in leven, worden niet beïnvloed door de vluchten. Op basis van voorgaande wordt niet verwacht dat de vluchten dermate effecten hebben op de typische soorten, dat dit leidt tot een achteruitgang van de habitattypen.

⁹ Gevlekte witsnuitlibel *Leucorrhinia pectoralis*, De Vlinderstichting, bron: <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen/details-libel/gevlekte-witsnuitlibel>

¹⁰ Natuurkalender. Bron: <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2020/06/Natuurkalender%20voor%20overige%20soorten.pdf>

Onder het kopje 'Effecten door stikstofdepositie' zullen wij separaat ingaan op de mogelijke effecten door stikstofdepositie.

Effecten op broedvogels

Het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' is aangewezen voor de broedvogels roerdomp, woudaap, purperreiger, porseleinhoen, zwarte stern, ijsvogel, snor, rietzanger en grote karekiet.

De vluchten vinden plaats in september. Het broedseizoen van de grote karekiet, porseleinhoen, rietzanger, roerdomp, snor en woudaap is reeds afgelopen ten tijde van de vluchten. Het habitat van deze soorten wordt niet aangetast. Negatieve effecten op deze soorten zijn derhalve op voorhand uitgesloten.

De ijsvogel, purperreiger en zwarte stern kunnen ten tijde van de vluchten nog bezig zijn met de broed of verzorging van vliegvlugge jongen. De doelaantallen van de ijsvogel en purperreiger worden overschreden, van de zwarte stern niet¹¹. De purperreiger kan tijdens de vluchten nog vliegvlugge jongen hebben. Deze kunnen tijdens de vluchten uitwijken naar andere gebieden. De purperreiger broedt vooral in rietvegetaties maar ook in struwelen en moerasbossen. Derhalve biedt de vegetatie enige dekking tegen optische verstoring. Derhalve kunnen de soorten ten tijde van de helikoptervluchten eventueel vluchten, er zijn veel uitwijkmogelijkheden binnen de Natura 2000-gebieden. De verstoring is hierbij van korte duur, de vluchten beperken zich tot twee (maximaal 7) dagen. De zwarte stern leeft in kolonieverband. De helikoptervluchten worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Indien er nog zwarte sterns aan het broeden zijn, kunnen deze locaties derhalve worden ontweken. De ijsvogel kan ten tijde van de helikoptervluchten broeden. Het Natura 2000-gebied heeft een doelstelling voor 10 broedparen. Dit aantal wordt in de meeste jaren overschreden¹². De ijsvogel heeft meerdere legfels per jaar. De ijsvogel broedt in gegraven tunnels van zeker een halve meter in oevers, maar ook in wanden tussen wortels van bomen¹³. De nesten van de ijsvogel zijn zodoende verdeckt, waardoor optische verstoring door de helikopters wordt geminimaliseerd. De verstoring is hierbij van korte duur, de vluchten beperken zich tot twee (maximaal 7) dagen. Daarnaast vinden de vluchten plaats onder ecologische begeleiding, waardoor verstoring kan worden voorkomen.

Gezien het voorgaande worden significant negatieve effecten op de broedvogels van het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' voorkomen.

Effecten op niet-broedvogels

Het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' is aangewezen voor de niet-broedvogels aalscholver, kolgans, grauwe gans, smient, krakeend, slobbeend, tafeleend en nonnetje.

Kolganzen zijn voornamelijk aanwezig van oktober tot en met maart¹⁴, waardoor de vluchten buiten de meest kritische periode plaatsvinden. Sinds 2010 wordt het nonnetje ook als broedvogel in Nederland aangetroffen. Nonnetjes zijn vooral aanwezig in de periode november tot en met maart¹⁵. De vluchten vinden zodoende plaats buiten de periode dat het nonnetje in grote aantallen aanwezig is. De meeste smienten arriveren in oktober en november in Nederland¹⁶. Kleine aantallen kunnen in september wel al aanwezig zijn¹⁷. De helikoptervluchten vinden derhalve buiten de meest kwetsbare periode van de smient plaats. De tafeleend is jaarrond aanwezig in Nederland. In de winter krijgen de Nederlandse broedvogels gezelschap van grote groepen noordelijke populaties die vanaf september in Nederland aankomen¹⁸. De hoogste aantallen zijn aanwezig vanaf oktober¹⁹. Het Natura 2000-gebied heeft een doelstelling als foerageergebied. Tafeleenden foerageren voornamelijk 's nachts. Aangezien de vluchten overdag plaatsvinden en de grootste groepen nog niet aanwezig zijn, zal de verstoring minimaal zijn. Gezien het voorgaande zijn significant negatieve effecten op de kolgans, nonnetje, smient en de tafeleend uitgesloten.

De aalscholver is jaarrond in Nederland aanwezig. Het Natura 2000-gebied heeft een doelstelling als slaap- en rustplaats. De soort wordt verspreid over het gebied waargenomen. De soort kan verstoord worden door de helikoptervluchten.

¹¹ Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen, Netwerk Ecologische Monitoring (Sovon, RWS, CBS, provincies), bron: <https://stats.sovon.nl/stats/gebied/1000095>

¹² Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen, Netwerk Ecologische Monitoring (Sovon, RWS, CBS, provincies), bron: <https://stats.sovon.nl/stats/gebied/1000095>

¹³ Ijsvogel, Vogelbescherming, bron: www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/ijsvogel

¹⁴ Kolgans, Sovon, bron: <https://stats.sovon.nl/stats/soort/1590>

¹⁵ Nonnetje, Sovon, bron: <https://stats.sovon.nl/stats/soort/2200>

¹⁶ Smient, Vogelbescherming, bron: www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/smient

¹⁷ Smient, Sovon, bron: <https://stats.sovon.nl/stats/soort/1790>

¹⁸ Tafeleend, Vogelbescherming, bron: www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/tafeleend

¹⁹ Tafeleend, Sovon, bron: <https://stats.sovon.nl/stats/soort/1980>

De grauwe gans komt het hele jaar voor in Nederland, nu de vogel ook broedt in Nederland. De aanwijzing voor het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' geldt echter niet voor de overzomerende ganzen. Het Natura 2000-gebied heeft een doelstelling als slaap- en rustplaats en foerageergebied. De grauwe gans kan verstoord worden door de helikoptervluchten.

De kraakeend is jaarrond in Nederland aanwezig. In september zijn de hoogste aantallen aanwezig²⁰. Het Natura 2000-gebied heeft een doelstelling als foerageergebied voor de kraakeend. De vluchten vinden plaats buiten de ruiperiode van de kraakeend. De kraakeend kan verstoord worden door de helikoptervluchten.

De slobbeend vertrekt tussen september en oktober naar het zuiden²¹, de hoogste aantallen slobbeend zijn in september en oktober in Nederland²². Het Natura 2000-gebied heeft een doelstelling als foerageergebied voor de slobbeend. De slobbeend kan verstoord worden door de helikoptervluchten.

De aalscholver, grauwe gans, kraakeend en slobbeend kunnen verstoord worden door de helikoptervluchten. Om effecten op niet-broedvogels te voorkomen, worden clusters met pleisterende zomergasten en trek- en wintervogels gemeden. Hierbij wordt binnen 1 kilometer niet gevlogen. Daarnaast vinden de vluchten plaats onder begeleiding van twee ecologen, welke de verstoringseffecten controleren. Indien (mogelijke) ernstige verstoring wordt geconstateerd, bijvoorbeeld in de vorm van paniekreacties, worden het vliegen op deze locatie direct gestaakt. Mitigerende maatregelen betreffen het mijden van kwetsbare locaties, het vergroten van de raai afstand of het vervallen van deelgebieden. Daarnaast worden de vluchten eerst uitgevoerd op locaties waar de raai afstand groter is. Op deze wijze kan opgedane kennis toegepast worden op de locaties waar de raai afstand kleiner is. Significante negatieve effecten op de aangewezen niet-broedvogelsoorten wordt voorkomen.

Door de vluchten zo veel mogelijk buiten de kwetsbare periode van de niet-broedvogels uit te voeren, het vermijden van clusters met vogels en de ecologische begeleiding worden significante negatieve effecten op de voor het Natura 2000-gebied 'Naardermeer' aanwezige niet-broedvogels uitgesloten.

Conclusie Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen'

Het ontstaan van significante negatieve effecten op de voor het Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' geldende instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen, habitatsoorten, broedvogelsoorten en niet-broedvogelsoorten als gevolg van de helikoptervluchten voor het geofysisch bodemonderzoek in september is gezien het voorgaande uitgesloten. Van belang hierbij is dat er geen betreding van het Natura 2000-gebied plaatsvindt, dat de vluchten onder begeleiding van een deskundige plaatsvinden en dat clusters van vogels worden vermeden.

Effecten door stikstofdepositie

De vluchten leiden tot stikstofemissie wat kan leiden tot stikstofdepositie. De mogelijke effecten door stikstofemissie zijn inzichtelijk gemaakt. Hierbij is, gezien de afstand tussen de locaties, een berekening gemaakt voor deelgebied oost en een berekening gemaakt voor deelgebied west. De helikopter welke gebruikt wordt betreft een eurocopter AS 350 B3 met ARRIEL2B engine. Bij de vluchten leiden twee aspecten tot stikstofemissie, zijnde emissie tijdens het stijgen en landen en emissie tijdens het vliegen met de helikopter.

In totaal zullen maximaal vijf vluchten in locatie west plaatsvinden, wat leidt tot maximaal vijf keer stijgen en landen. Dit stijgen en landen leidt tot een stikstofemissie van 0,90 kg NO_x. De vluchten zullen plaatsvinden vanuit de locatie Waterneet ten noorden van Leiduin, zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit. Daarnaast zal maximaal 1000 kilometer gevlogen worden. Dit duurt maximaal 12,5 uur. Dit leidt tot een stikstofemissie van 16,21 kg NO_x. Om de effecten inzichtelijk te maken zijn AERIUS-berekeningen uitgevoerd om de depositie inzichtelijk te maken. In het veld zijn drie mogelijke start- en landingslocaties berekend, gelegen op de locatie zoals weergegeven in bijlage 4 bij dit besluit. Dit betreffen de berekeningen met kenmerken RoMt9rNbBYxq, d.d. 27 juni 2022, S1fkhFocUCdu, d.d. 22 juni 2022 en RNmJhZRNrqpT, d.d. 27 juni 2022. Uit deze berekening blijkt dat de vluchten niet leiden tot stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied 'Kennemerland-Zuid'.

²⁰ Kraakeend, Sovon, bron: <https://stats.sovon.nl/stats/soort/1820>

²¹ Slobbeend, Vogelbescherming, bron: <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/slobbeend>

²² Slobbeend, Sovon, bron: <https://stats.sovon.nl/stats/soort/1940>

In de locatie oost zullen maximaal veertien vluchten plaatsvinden, wat leidt tot maximaal veertien keer stijgen en landen. Het stijgen en landen zal plaatsvinden op locatie Horstermeer, zoals weergegeven in bijlage 5 bij dit besluit. Het stijgen en landen leidt tot een stikstofemissie van 2,5 kg NO_x. Daarnaast zal maximaal 1400 kilometer worden gevlogen. Dit duurt maximaal 17,5 uur. De hoeveelheid depositie verschilt tussen de deelgebieden, aangezien de dichtheid waarmee wordt gevlogen verschilt per deelgebied. In totaal leidt het vliegen tot een stikstofemissie van maximaal 22,7 kg NO_x. In de AERIUS-berekening met kenmerk RcWNahGfbbWt, d.d. 16 augustus 2022, zijn de mogelijke effecten door deze stikstofemissie inzichtelijk gemaakt. Uit deze berekening blijkt dat de vluchten niet leiden tot stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden 'Botshol', 'Naardermeer' en 'Oostelijke Vechtplassen'.

3. Cumulatieve effecten

Op grond van de Wnb dient bekeken te worden of een te vergunnen project afzonderlijk, maar ook in combinatie met andere projecten significante gevolgen kan hebben.

Deze cumulatietoets is vooral van belang voor projecten die een mogelijk negatief (maar niet significant) gevolg hebben, om te bezien of een project in cumulatie alsnog tot een significant effect zou kunnen leiden.

4. Maatregelen die eventuele schade beperken

- De vluchten vinden plaats tijdens de daglichtperiode.
- Het stijgen en landen vindt niet plaats binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden.
- Binnen de Natura 2000-gebied 'Naardermeer' en 'Oostelijke Vechtplassen' worden clusters van niet-broedvogels gemeden.
- De helikoptervluchten vinden plaats onder ecologische begeleiding ter plaatsen.
- Met de planning wordt rekening gehouden met de raai afstand, door de helikoptervluchten eerst uit te voeren op de locaties met een grote raai afstand. Opgedane kennis kan toegepast worden op locaties waar de raai afstand kleiner is.

C.3 Conclusie

Omdat er geen sprake is van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden is het aantonen van alternatieven, dwingende redenen van groot openbaar belang en het nemen van compenserende maatregelen niet nodig. Op basis van voorgaande is het mogelijk om voor Het vliegen met een helikopter voor de uitvoering van geofysisch onderzoek ten behoeve van de drinkwatervoorziening in de Natura 2000-gebieden 'Botshol', 'Kennemerland-Zuid', 'Naardermeer' en 'Oostelijke Vechtplassen' een vergunning te verlenen.

Deze conclusie geldt nadrukkelijk onder de door ons gestelde voorwaarden en beperkingen.

D. SAMENHANGENDE BESLUITEN

Dit besluit heeft alleen betrekking op hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden) van de Wnb. Wij wijzen u erop dat uw aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor mogelijk ook op grond van andere wet- en regelgeving een besluit nodig is. Tevens kunnen er overige belemmeringen zijn in het kader van ruimtelijke belangen. In het bijzonder willen wij u hierbij wijzen op hoofdstuk 3 'soorten' van de Wnb, de ontheffing Tijdelijk en Uitzonderlijk Gebruik (TUG) luchtvaartuigen en de regels omtrent stiltegebieden.

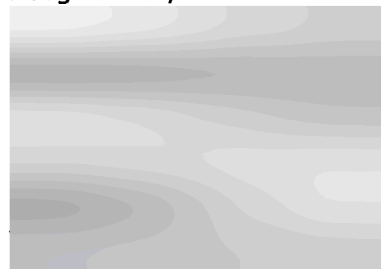
D. KENNISGEVING

Van dit besluit zal conform artikel 3:44 Awb door ons kennis worden gegeven op de website www.officielebekendmakingen.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met [REDACTED] via [REDACTED] of [REDACTED]. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

[REDACTED]d-Holland,

[REDACTED] leefomgeving
[REDACTED]d Noord (OD NHN)

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na de datum waarop dit besluit ter inzage is gelegd, een beroepschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR Haarlem.

Het beroepschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welke beschikking het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

U kunt het beroepschrift ook digitaal indienen bij de rechtbank via

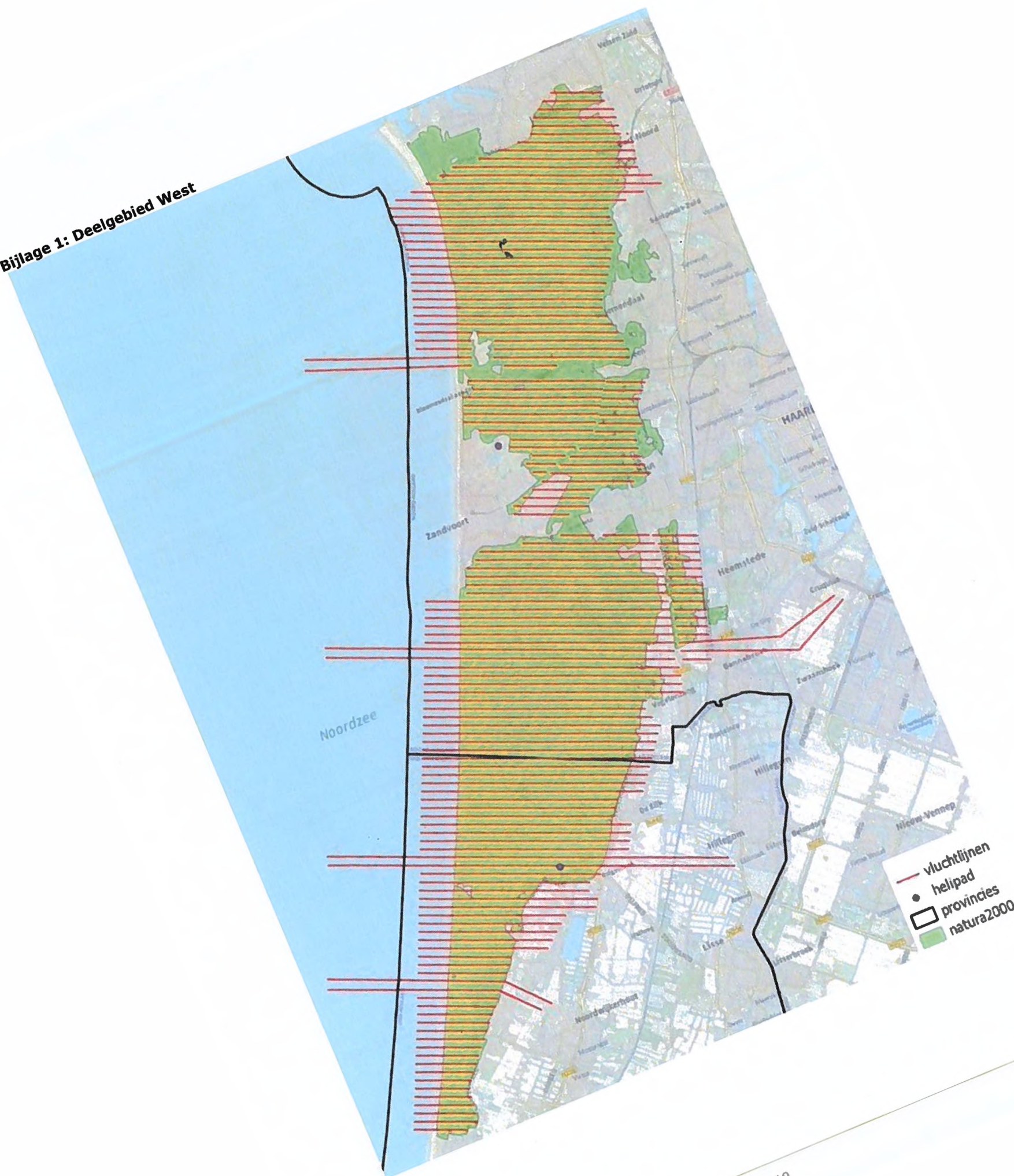
<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl.

Het indienen van een beroepschrift schorst de werking van het besluit niet. Indien onverwijld spoed dit vereist, kunt u tijdens de beroepsprocedure de voorzieningenrechter van de rechtbank vragen een voorlopige voorziening te treffen. Voor de behandeling van dit verzoek en het beroep wordt griffierecht geheven.

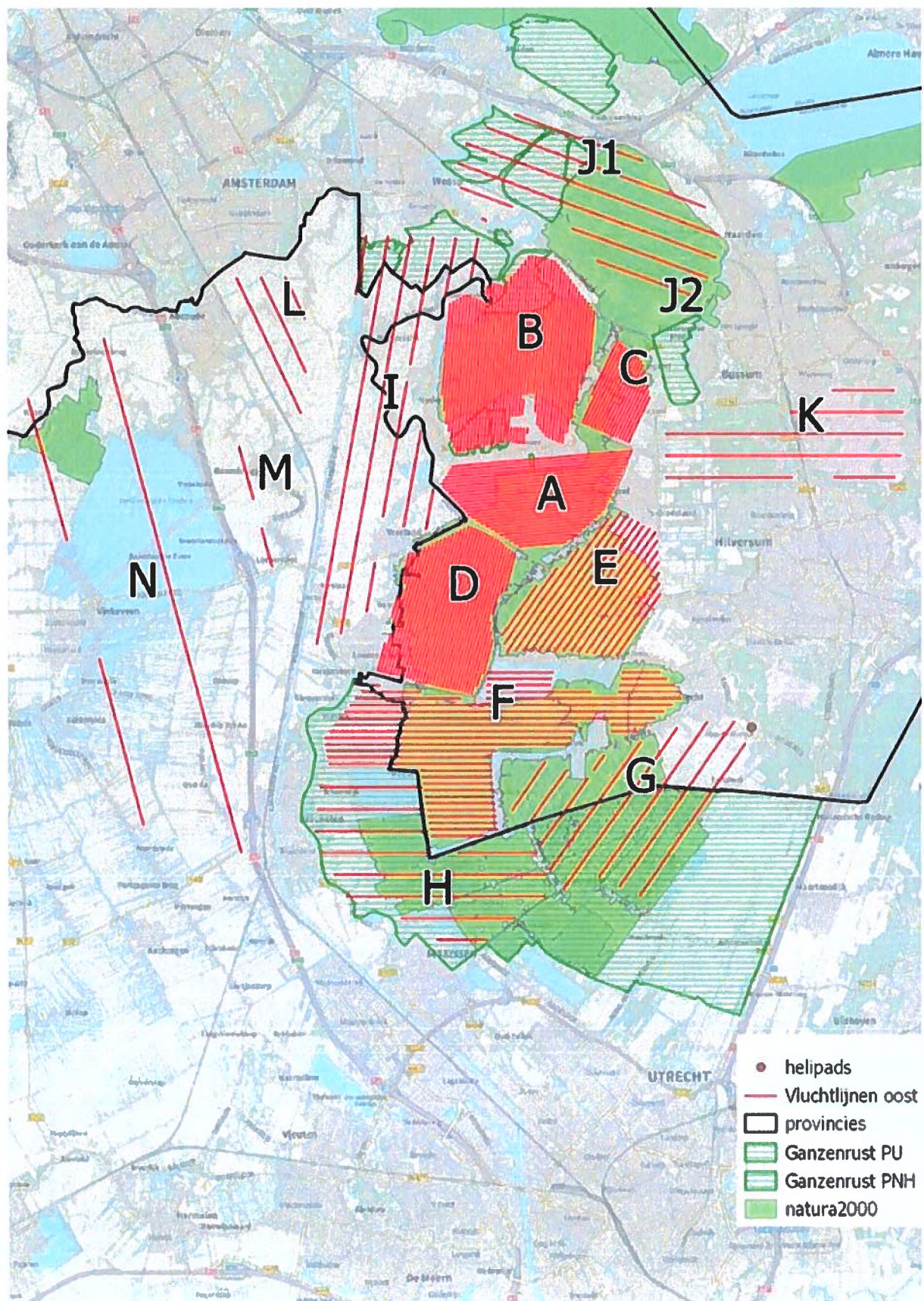
- Bijlagen:
- Bijlage 1: Deelgebied West
 - Bijlage 2: Deelgebied Oost
 - Bijlage 3: Broedseizoen broedvogels Naardermeer en Oostelijke Vechtplassen
 - Bijlage 4: Start en landingslocatie Leiduin
 - Bijlage 5: Start en landingslocatie Horstermeer

- Kopie aan:
- PWN
 - Staatsbosbeheer
 - Natuurmonumenten
 - Provincie Utrecht
 - Omgevingsdienst Haaglanden (Zuid-Holland)
 - Gemeente Bloemendaal
 - Gemeente De Bilt
 - Gemeente Gooise Meren
 - Gemeente Haarlem
 - Gemeente Heemstede
 - Gemeente Hilversum
 - Gemeente Noordwijk
 - Gemeente De Ronde Venen
 - Gemeente Stichtse Vecht
 - Gemeente Velsen
 - Gemeente Weesp
 - Gemeente Wijdmeren
 - Gemeente Zandvoort
 - Afdeling Toezicht en handhaving OD NHN
 - Afdeling Toezicht en handhaving RUD Utrecht
 - Afdeling Toezicht en handhaving OD Zuid-Holland Zuid

Bijlage 1: Deelgebied West

Bijlage 2: Deelgebied Oost

Bijlage 3: Broedseizoen broedvogels Naardermeer en Oostelijke Vechtplassen

Naardermeer

Soort	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
Broedseizoen gebied												
Aalscholver												
Grote karekiet												
Purperreiger												
Snor												
Zwarte stern												

Oostelijke Vechtplassen

Soort	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
Broedseizoen gebied												
Grote karekiet												
Ijsvogel												
Porseleinhoen												
Purperreiger												
Rietzanger												
Roerdomp												
Snor												
Woudaap												
Zwarte stern												

Weergegeven is de broedperiode voor alle broedvogelsoorten bij elkaar per Natura 2000-gebied, met daaronder de specificatie per soort.

De perioden zijn gebaseerd op de gegevens uit de broedkalender van de vogelbescherming (<https://www.vogelbescherming.nl/docs/2840f8f0-79aa-4bb8-956e-53476e87bf7b.pdf>).

Voor de kleuren geldt Broedperiode: Geel= balts en nestbouw; Rood= eieren of niet vliegvlugge jongen; Blauw= verzorging vliegvlugge jongen.

Bijlage 4: Start en landingslocatie Leiduin

Te gebruiken locatie voor de helikopter zonder toename van stikstofdepositie in Natura 2000, conform Aeriusberekeningen. |
Veld met mogelijke start- en landingslocatie voor de vluchten in gebied West.

Bijlage 5: Start en landingslocatie Horstermeer

Figuur 1. Landingslocatie Horstermeer (+) ten opzichte van Natura 2000 (groen).

